

Ook leraren
zijn broeinesten
van activiteit en
kiemen van groei.

Broeinesten

De woorden “rotte appels” en “leerkrachten” in één zin op de cover van de krant. Dat kwam aan. Het was ook niet de eerste keer. Hopelijk wel de laatste.

Taal is een krachtig wapen. Het kan mensen in beweging zetten, oproepen tot actie. Daarom steken veel beleidsmensen bijvoorbeeld, hun speeches vol gespierde quotes. De eerste actie die ze daarmee oogsten, is applaus. Dat staat al mee genoteerd op hun papier. Ze pauzeren dan even. Sterke beeldspraak blijft evenwel langer hangen dan dat ene moment. Het nestelt zich als een oorworm in onze hoofden en harten om er op gepaste tijden weer uit te kruipen. Dat wordt framing genoemd. Positieve of negatieve etiketten kleven die nog moeilijk verwijderd kunnen worden. Hokjes creëren waarin de beeldspraak netjes past.

Bij een welgemikte negatieve framing is er meestal een schurk, een slachtoffer en een held. Zo schreef journalist Linda De Win enkele jaren geleden in De Standaard. In het geval van de rotte appel is de leraar de schurk die geen moeite doet om zichzelf op te blinken maar liever lui ligt te rotten en daarmee ook anderen aansteekt om slecht te presteren en zo het hele onderwijs een slechte naam geeft. Het slachtoffer is uiteraard de leerling, die niet het onderwijs krijgt dat hij verdient. De held is diegene die krachtig wil optreden om de kwaliteit van het onderwijs te redden.

Negatieve framing wekt verontwaardiging of zet mensen in kampen. Positieve framing engageert. Daarom ziet de Amerikaanse filosofe Judith Butler woorden als sociale acties. Ze pleit voor taalprotest: negatieve termen gebruiken als geuzennaam bijvoorbeeld en ze daardoor een sterke positieve kracht geven. Systematisch kwetsende opmerkingen als een tegentaal hanteren. De betekenis veranderen zodat het gebruik ervan een ander effect krijgt.

Zou het werken? Neem nu een rotte appel. In een omgekeerde framing is die een heerlijke werkplaats voor bijen, wespen en andere kleine nuttige beestjes die dankzij deze overrijpe vrucht, een cruciale bijdrage leveren om ons ecosysteem te doen werken. Onderwijs heeft eigenlijk manden vol rotte appels nodig. Echte helden zijn het, geen schurken. Onmisbare bronnen van energie. Broeinesten van activiteit. Kiemen van groei. Net als jullie. Hopelijk denken jullie vanaf nu daaraan als iemand het nog eens waagt om leraren met rotte appels te vergelijken.

TEKST
Marianne Coopman

BEELD
Lightfield Studios

@hetCOV
#zwartopwit